

A bab kártevői

MAGAS TÁPÉRTÉKŰ, KITŰNŐ NÖVÉNYI FEHÉRJEFORRÁST NYÚJTÓ, VÁTOZATOSAN ELKÉSZÍTHETŐ ZÖLDSÉGÜNK, A BAB NÖVÉNYVÉDELMÉRE IS FORDÍTSUNK NAGY GONDOT, HOGY MINÉL JOBB MINŐSÉGŰ, BŐSÉGES TERMÉST TAKARÍTHASSUNK BE. KÓROKOZÓI UTÁN A KÁRTEVŐIT ISMERTETJÜK.

DR. ÖRDÖGH GIZELLA

A fésűslábú viráglégy a kelő növényekre jelent nagy veszélyt. A fajnak évente három nemzedéke van. Báb alakban telel a talajban, ahonnan az imágók április-májusban rajzanak ki. Tojásaikat a kelő növényekre, vagy a talajra rakják. A kikelő lárvák (nyüvek) befúrják magukat a főgyökérbe, vagy a szik alatti szárba. A károsított növények növekedése leáll, végül elpusztulnak. A gyökerekben, szárban, szikleveleiben csontszínű lárvák találhatóak (1. kép). A kártevő második nemzedéke június-júliusban, a harmadik szeptemberben rajzik. Az idősebb babot már nem károsítják.

Tápnövényei közé tartozik még a borsó,

a káposztafélék és a vöröshagyma is. Ha a kelés megindulásakor a 3-3,5 mm hosszú, hamvasszürke színű legyek tömeges bete-

lepülését észleljük, azonnal kezdjük meg a védekezést! Mivel a rajzás elhúzódik, célszerű a védekezést ismételni mindaddig, amíg rajzó legyeket látunk.

A csipkézőbarkók az élő pillangósok közélébe vetett babszármazékokra rendszerint átvándorolnak. A fiatal bab leveleinek megrágásával súlyos károkat okozhatnak. Több fajuk károsít, de kártételük megegyezik. A sziklevelket, vagy az első levélkéket teljesen lerágják. Kiseb károk esetén, vagy az idősebb növények levelein „csak” U alakú berágásokat okoznak. Amint észleljük megjelenésüket, azonnal védekezzünk (2. kép).

A fekete répa-levéltetű gazdacserés faj, a kecskerágóról vagy a labdarózszáról repül át nyári tápnövényeire, így a babra is. Szívogatásának hatására a levelek torzulnak,

a növények gyengén fejlődnek (3. kép). Legnagyobb kártételét azonban a vírusok terjesztésével okozza. Sárga tálcspaddával és növényvizsgálattal követhetjük nyomon a betelepődését. Már az első telepek megjelenésekor azonnal védekezzünk! Zöldbabnál fokozottan ügyeljünk az élelmezés-egészségügyi várakozási idők betartására!

A gyapottok-bagolylepke délről vándorol hazánkba, de az utóbbi időben egy részük már nálunk is képes áttelelni. Tömeges megjelenésének a száraz évek kedveznek. Polifág (soktápnövényű) kártevő. Változatos színű hernyói a növények generatív részeit károsítják. Zöldbab esetében a hüvelyt ki-

lyuggatják, sőt a fiatal hernyók a hüvely belsejébe is behatolnak. Nagyobb kártételére a nyár második felében, a másodvetésű babban számíthatunk. A védekezést nehezíti, hogy a tojásból kikelő hernyók csak rövid ideig mozognak a hüvely felületén, a jól záródó lombzat pedig megfelelő védelmet nyújt. Ezen kívül a károsítási időszak közvetlenül a betakarítást megelőző időre esik. Mivel a kukorica – főleg a csemegekukorica – is a kedvencei közé tartozik, javasoljuk, hogy a babot és a kukoricát egymástól távolabb ültessük. Házikertben legcélszerűbb a hernyók kézi összegyűjtése (4. kép).

A közönséges (kétfoltos) takácsatka soktápnövényű, soknemzedékes, szabadföldön áttelelő faj. A babon május közepétől szeptemberig károsíthat; különösen meleg, száraz években. Tömeges felszaporodása július-augusztusban várható, így főleg a szárazbab-termesztésben és a másodvetésű babban okoz súlyos károkat. A levelek színén apró, halványsárga pontocskák, szívfoltok (klorofillelhalás) hívják fel a figyel-

5

műnket a kártételre (5. kép). A levelek fonákán a kifejlett egyedek és lárváik szövődék védelmében szívogatnak. A levélen kívül a hüvelyeket is károsítják és azok torzulását is okozzák. Mivel károsításukat az alsó leveleken kezdik, azok átvizsgálásával nyomon követhetjük a népszerűség változását. Már kis egyedszámnál kellene védekezni, de jelenleg a babban nincs engedélyezett növényvédő szer takácsatka ellen. Eseti engedély a területileg illetékes hatóságtól kérhető.

A babzsizsik a betárolt bab veszélyes kártevője, de szántóföldön is fertőzhet. A raktározott magra rakja a tojásait. A kikelt lárvák berágják magukat a magvakba, és felélik belsejét. A borsózsizsikkal ellentét-

ben egy magban 15-20 lárva is fejlődhet. A maghéj alatt bebábozódnak, majd a kifejlett egyedek kerek lyukat („ablak”) rágva elhagyják a magvakat (6. kép). Párosodás után hamarosan megkezdik a tojásrakást. A fajnak évente 3-4 nemzedéke fejlődik. A tárolóból kiszabaduló imágók a szabadföldön természetű babot is megfertőzik. Tojásaikat a pergamenérésben lévő hüvelyekre rakják. Ez a melegigényes faj szabadföldön csak védett helyen képes áttelelni, pl. száraz növényi maradványok között. Szántóföldön a kifejlett egyedek megjelenését hálózással vagy a pergamenérésben lévő hüvelyek vizsgálatával deríthetjük fel. Vizsgálatok szerint a fertőzés megakadályozható, ha az első hüvelyek megjelenésekor és a bab pergamenérésekor kontakt hatású szerrel permetezünk. Folyamatosan érő fajtáknál háromszor is indokolt védekezni, rövid várakozási idejű szerrel. A babzsizsik valamennyi fejlődési alakja elpusztul mínusz 10 °C-on, ezért a magvakat betakarítás után helyezzük a mélyhűtőbe. 60 °C-ra történő felmelegítéssel hasonló hatás érhető el. Gondoskodjunk a tároló helyiség higiéniájáról! Nagyobb raktárkészlet esetén a gázosítás vezet eredményre, de azt csak gázmester végezheti!

6

A bab kártevői ellen ajánlott készítmények

Készítmény	Felhasználás	Adagolás	Forgalmi kategória
Affirm	gyapottok-bagolylepke	15 – 20 ml / 10 l víz	II.
Cyperkill	gyapottok-bagolylepke, levéltetvek, csipkéző barkók, viráglégy, babzsizsik (imágók)	50 ml / ha	II.
Cythrín Garden	gyapottok-bagolylepke, levéltetvek, csipkéző barkók, viráglégy, babzsizsik (imágók) (csak zöldbabban)	2,5 ml / 10 l víz	II.
Fendona 10 EC	gyapottok-bagolylepke, levéltetvek, csipkéző barkók, viráglégy, babzsizsik (imágók)	0,25 ml / 10 l víz	II. ^x
Karate Zeon 5 CS	gyapottok-bagolylepke, levéltetvek, csipkéző barkók, viráglégy, babzsizsik (imágók)	1,5 -2 ml / 10 l víz	III.
King 10 F	gyapottok-bagolylepke, levéltetvek, csipkéző barkók, viráglégy, babzsizsik (imágók)	1,25 ml / 10 l víz	II. ^x
Sherpa 100 EC	bagolylepkék, levéltetvek	2,5 g / 10 l víz	II. ^x

II. = Feltételes forgalmú növényvédő szer

III. = Szabadforgalmú növényvédő szer

II.x = 50 ml-es, ill. ennél kisebb kiszerelésben III. kategória

Havonta több mint 500 hazai és nemzetközi agrárhír, videóriport

magyarmezogazdasag.hu - az Agrárhírportál

